

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell Editorial: Xavier Albertí (president), Joan Villarroja (vicepresident), Joan Ballester, Maria Favà, Lluís Foix, Rosa Font, Jordi Maluquer, Jaume Oliveras, Vicent Sanchis, Llorenç Soldevila, Antoni Vila Casas i Pep Collelldemont (defensor del lector).

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

TEIXIDOR HA PASSAT PER UN AUTOR SECUNDARI, DE SEGONA FILA, DIU SAM ABRAMS

Joaquim Nadal i Farreras

Historiador. Universitat de Girona

Joan Teixidor, reivindicat

A la Biblioteca de la Fundació Valvi, que coediten Curbet Edicions i la mateixa fundació, s'acaba de publicar l'obra poètica de Joan Teixidor, de qui commemorem enguany el centenari del seu naixement a Olot. Ha tingut cura de l'obra D. Sam Abrams, que s'ha ocupat de la introducció, l'edició i les notes. Amb aquest llibre de Joan Teixidor, *Una veu et crida. Obra poètica (1931-1989)* (Girona, 2013), disposem, ara, del material essencial per conèixer la dimensió de l'autor, que desborda, de molt, el crèdit que se li ha atorgat fins ara. Per diverses raons, Teixidor ha passat per un autor secundari, de segona fila, diu Sam Abrams citant William Somerset Maugham. Però és el mateix editor, Sam Abrams, qui desmenteix aquesta apreciació amb una rotunditat, contundència i passió admirables: "Efectivament, contemplada des de la distància, amb cura i sense apriorismes de cap tipus, la figura i l'obra de Teixidor creixen fins a assumir proporcions de grandesa i excel·lència. Poeta magistral, crític literari decisiu, crític d'art de referència, exigent cronista de viatges, urbanista en tota regla, memorialista innovador, editor fonamental, culturalista després i compromès." Aquí tenim de manera sintètica un compendi ajustat de la dimensió múltiple de l'obra i l'activitat de Joan Teixidor. L'editor de Destino –revista i editorial–, l'impulsor de la llibreria Àncora y Delfín, el crític, el viatger, l'urbanista, l'innovador en matèria artística, el ciutadà compromès, el poeta...

EL CENTENARI POT SER UNA oportunitat per recuperar íntegrament l'obra, per conèixer a fons la biografia, per rescatar de l'oblit una trajectòria que s'ha escolat als limbs de l'oblit amb la facilitat ingrata amb què aquest país líquida i devora els seus fills. Sovint ho fa, per apriorismes innecessaris, per desqualificacions malaltisses, per sectarismes rampants o, simplement, per una atonia displicent, que enlaira i aterra, amb una extraordinària facilitat, mites i icones que molts cops no aguanten ni una sola generació. Crec entendre i interpretar bé Sam Abrams si afirmo que en l'actual context i conjuntura política es fa molt difícil pensar un futur sòlid per a la nostra cultura literària si els fonaments, la memòria, de la nostra estructura d'estat, lligada a la llengua i la literatura, tenen la feblesa i la contradicció de l'oblit sistemàtic. Hem de celebrar aquesta edició de l'obra poètica completa de Joan Teixidor. Inclou tots els seus poemaris i un apèndix amb cinc poemes

XAVIER PORRATA

inèdits. Tot plegat, 201 poemes, i aquests darrers cinc, que no són els únics poemes escrits per Teixidor, però sí que són els que havien passat pel sedàs de l'exigència i la voluntat de publicar-los del mateix autor.

Una obra de conjunt marcada per la pròpia contenció, una explícita voluntat sintètica i una evident estructura arquitectònica

Una obra de conjunt marcada per la pròpia contenció, una explícita voluntat sintètica i la més que evident estructura arquitectònica d'una obra concebuda com el disseny d'un conjunt global, com es desprèn de la introducció de l'editor.

SAM ABRAMS IDENTIFICA SET causes del menysteniment relatiu a l'obra i a la imatge de Teixidor: la seva discreció tímida, una presumpta adscripció política post-1939, que no resisteix el contrast, el seu bilingüisme professional, el seu allunyament relatiu de l'estètica del realisme històric, l'animadversió de Gabriel Ferrater, el liquidacionisme de la transició democràtica i, finalment, la inconsistència de la recerca en aquesta matèria. Sam Abrams també subratlla els elements definidors de la personalitat de Teixidor: afany pel coneixement, actitud exigent i rigorosa, passió cultural, defensa de la superació humana per l'art,

pluralisme cultural i internacionalisme profund des de sòlides arrels locals. I, encara, cinc elements distintius de la seva poètica: llengua matisada i precisa, domini de la sintaxi, musicalitat original, tensió dialèctica entre el personalisme i l'impersonalisme i pluralitat de tons, que en feien un poeta coral.

D'AQUEST DISENY GENERAL d'una poètica es van desprendre els llibres: *Poemes 1931* (1932), *Joc partit* (1935), *L'aventura fràgil* (1937), *Camí dels dies* (1948), *El príncep* (1954), *Per aquest misteri* (1962), *Quan tot es trenca* (1969) i *Fluvià* (1989). I en aquesta edició, les prop de vuitanta pàgines de notes a l'edició signifiquen una immersió en tota regla a les fonts, la mètrica, les versions, les connexions i els ancoratges de la poètica de Joan Teixidor que impregna la passió intel·lectual i literària de l'editor, que converteix la seva aportació en un al·legat vindicatiu eficaç. S'han posat, doncs, els primers fonaments per tornar a situar l'obra de Teixidor en el panorama contemporani de les lletres catalanes. Per rescatar-lo de l'oblit, valorar-lo adequadament, situar-lo en el context que toca, eliminar la crosta de les interpretacions superficials i esbiaixades i treure'l de la segona fila i posar-lo en el primer rengle. Constatem, de passada, que queda molta feina per fer. I vull subratllar que mentre la premsa es fa ressò de l'exposició que se li dedica a Barcelona, de moment, encara no ha començat a fer forat aquesta edició feta a Girona.

LA BIBLIOTECA VALVI, i Curbet Edicions, de manera discreta, ens han aportat ja obres cabdals sobre Carles Rahola, Rafael Masó, Aurora Bertrana, Joaquim Ruyra, Miquel de Palol, Xavier Monsalvatje i, molt especialment, la gran aportació de Margarida Casacuberta sobre *Els jocs florals de Girona (1902-1935)*, i l'obra cabdal de Pep Solà sobre Joan Vinyoli: *La bastida dels somnis. Vida i obra de Joan Vinyoli*. Aquesta és una aventura que defuig qualsevol temptació de localisme i que atorga categoria global a estudis i textos d'autors de primera fila, fos quin fos el context territorial de la seva naixença i de la seva producció, d'altra banda, sovint, no coincidents. Des d'aquí em permeto cridar l'atenció sobre aquesta aportació editorial que contribueix a reparar en part l'ostracisme i l'oblit d'autors que en el seu conjunt són els sòlids fonaments d'una cultura nacional. En els temps que corren, fet a Girona o a Barcelona, hauria de ser indiferent a la difusió i coneixement.